

Aases møtepla



PÅ «KIRKETRAPPA»: Aase Marie Rød på hellene som fører inn til kapellet på stabburet.

AUST-TORPA: På Haugtun finnes spor fra stavkirke, bondekultur, helseheim, kunstnerliv og kristen solidaritetsbevegelse. Aase Marie Rød (64) er glad og stolt over å kunne ta vare på mangfoldet, samtidig som stedet skal inkludere ny kultur og driftes videre.

Inger Christine Årstad

– De siste bildene fant jeg bak huntonittplatene da vi restaurerte garderoben, forteller Aase Marie Rød. Står du nydusjet på det blå

flisgulvet i «Henrikhuset» på Haugtun, kan du drømme deg bort i svømmende fisk og hummer malt i 1950-åra.

Veggmalerier

En av kulturskattene på Haugtun er veggmaleriene etter Johan Henrik Arentz Stenersen (1922–1995). Motivene i spisesalen, gangene, peisestua og kjelleren er tydelig inspirert av kunstnerens bakgrunn som porselensdekoratør. Vennen Kjell Arvid Lie Jørgensen kjøpte stedet i 1950. Sammen gjorde de om hovedbygningen fra 1920-tallet til helseheim. I dag huser bygningen 10 soverom i andre etasje, koselige stuer med tømmervegger, storkjøkken og spisesal.

Kollektiv

Aase Marie Rød var 27 år gammel da hun i 1975, påvirket av kollektivbevegelsens tid, tente på ildsjelers idé om å flytte til Torpa

og lage et leirsted i regi av Norges Kristelige Studentforbund.

– Jeg var nok mer opptatt av hva vi skulle gjøre sammen i et kirkelig fellesskap enn hvor Haugtun lå og hvordan det så ut, smiler Aase Marie Rød. Fram til 1992 ble Haugtun drevet som et bo- og arbeidskollektiv. Internasjonale gjester var en selvfølgelig berikelse. I 1986 huset tunet asylmottak.

Kapell

Stabburet på Haugtun står litt utenfor de andre bygningen i tunet – slik det var vanlig i den tida gårdsbrann ikke måtte ramme matlageret. Men i dag fører de store hellene foran de to inngangsdørene inn til åndelig føde.

For snart 40 år siden var Aase Marie Rød med på å bære opp et enkelt bord til loftet på stabburet før daværende biskop Georg Hille vigslet rommet. Siden den gang har deltakere på kurs og samlinger stille og sa-

kraft vandret gjennom kornbinger, forbi den gamle mjølkassa og opp de bratte stabburs-trinnene for å samles til morgenbønn.

På «Forbundssenteret Haugtun» har mange markante kirkepersonligheter tenkt fritt og nytt. Under påskeleiren i 1976 talte tidligere biskop Rose Marie Køhn på stabburet. Som kvinnelig prest fikk hun ikke preke i den lokale Kinn kirke der Haugtuns beboere var en del av menigheten.

Dugnadsånd

Gjennom demokratiske vedtak på husmøtene er en formidabel dugnadsånd blitt mobilisert for å bevare tunet. Den eldste bygningen er drengestua fra 1750. Gjennom de siste 40 åra har deltakere på arbeidsleirer lagt nye tak, fjernet huntonittplater og linoleum for å få fram gamle gulv og vegger, malt, skiftet vinduer og i fellesskap fått tunet til å blomstre.

Den gamle låvemuren står fortsatt som minne om eldre tiders tunge løft, med byg-

ASS



FOTO: INGER CHRISTINE ÅRSTAD



«HENRIKHUSET»: Bygget i 1950 og huser 10 soverom, stuer, spisesal, garderobber og kjøkken.



KAPELLET: Korset i vinduet er en nytt. Dag Magne Staurheim flyttet til Haugtun i 1979 og ble boende i nabolaget. Han laget glassmaleriet som gave til Haugtun i 2005.

www.kjærringråd.info

- Hvem skal definere hvordan vi viderefører kulturarven?
- Nettverket skal gi kompetanse og relasjonsbygging.
- Nettverket ble etablert i mai, 2008 og nå er nesten 50 kvinner medlemmer. Nettverket
- «Kjærringråd» har temakvelder, fagekursjoner, lokale prosjekter og nettverkspost. Gjennom å delta knytter du viktige kontakter for inspirasjon, samarbeid og utvikling!
- Gjennom artikkelserien vil Oppland Arbeiderblad presentere lokale kvinner som har bidratt til både stedsutvikling og bevaring gjennom sitt bygningsvern.

Adresse:

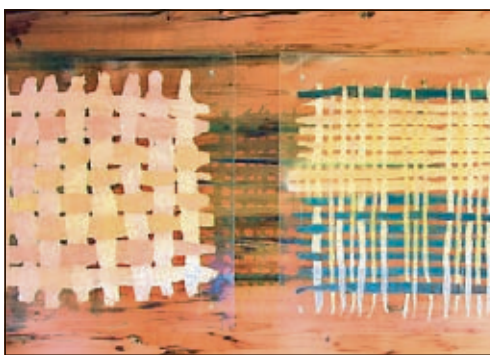
Kjærringråd
Kvinnovasjon, Landsbyen næringshage
Jevnakerveien 3, 2870 Dokka
Tlf. 61 11 83 33
E-post: post@kjærringråd.info



MJØLKASSA: Alt interiøret i staburet er bevart.



KUNSTNERLIV: Veggmaleriene på Haugtun er fra 1950-tallet, signert Johan Henrik Arentz Stenersen.



KUNST: Når man går ned trappa fra kapellet møtes landbruket og det åndelige gjennom et moderne kunstverk fra linproduksjon på gården signert tidligere medeier og beboer Anna Østerberg.



DRENGESTUA: Huser koselig overnatting i omgivelser fra 1750-åra.

ningen er erstattet av en moderne fotballbane.

Selskap og overnatting

I 1992 ble stedet overtatt av «Haugtun AS» med Trygve Natvig, styreleder, og Aase Marie Rød, daglig leder, i spissen. I tillegg til Aase bor det nå tre ungdommer på stedet som også bidrar til driften på Haugtun. Vedlikeholdet er krevende uten kollektivtidens dugnadsånd.

Inkluderingsstanken fra tiden Haugtun var bo og arbeidskollektiv for frittenkende kristne preger fortsatt hennes drift. Her skal mennesker med alle typer religiøst livssyn møtes. Det skal kunne legges ut madrasser og puter på gulvet til kurs, like gjerne som bord og stoler til feiring av konfirmasjon, bryllup og andre høytider. Når vi er på besøk jobber to muslimske jenter fra bygda med å rydde salen etter en leir for Kristelig studentforbund.

Aase Marie Rød (64)

- Opprinnelig fra Hvaler i Østfold
- Har gjennom et livsløp vært sosialarbeider i Etnedal og Nordre Land
- Samfunnsengasjert og hun er i dag leder av Torpa menighetsråd
- Vært ansatt i «Forbundssenteret Haugtun» og driver Haugtun AS

Aases Kjærringråd

- Lev enkelt – gjenbruk er miljøvennlig. Møbler har vi fått, kjøpt på auksjon og brukthandel
- Viktig at reparasjoner blir gjort på riktig måte. Bruk kyndig rådgiver – for eksempel museenes lokale bygningsvernrådgiver
- Ta vare på stedets historie

Haugtun

- Garden Haug nevnes allerede i 1350 og både navn og størrelsen tyder på at den sannsynligvis er fra førkristen tid. Neste «livstegn» om gården er fra 1616. Ei jordebok forteller at Haug er «nyligen oppryddet».
- Bygningene ble skilt ut fra gården i 1950. Eierne Borghild og Birger Øistad bygde opp en ny og moderne gård nærmere hovedveien. Kjøper Kjell Arvid Lie Jørgensen etablerte Haugtun Helseheim for pasienter med psykiatiske problemer. Hjemmet ga kjærkomne arbeidsplasser i bygda.
- Norges Kristelige Studentforbund kjøpte Haugtun i 1975. Gårdstunet var organisasjonens kurscenter med navnet «Forbundssenteret Haugtun». Stedet ble drevet som et bo- og arbeidskollektiv til de solgte i 1992. Vi lar et gammelt klipp fra Oppland Arbeiderblad fra 1977 gi oss et lite tidsbilde fra kollektivtida: «Haugtunkollektivet» består av to ektepar med hvert sitt barn og fem andre personer. Aldersforskjellen er fra 6 måneder til 30 år, hvis man regner ungene med. En av de voksne er lektor på Dokka videregående skole, tre av dem er sosialarbeidere og jobber på Riisbu og tre av dem er studenter – hvorav to studere teologi. Ellers er det til enhver tid to sivilarbeidere på Haugtun.»
- Tunet eies nå av Haugtun AS har siden 1992 drevet stedet videre som kurs og leirsted.

Kilde: Aase Marie Rød og Ødegaard, Svein-Erik: *Torpa, boka om Land*, bind 10, 2002